Dosarul nr.21r-1058/2023 *(1-22186685-02-21r-28042023)*
Prima instanţă, judecător : Caragia Veaceslav

D E C I Z I E

13 decembrie 2023 mun. Chişinău
Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău, în componenţa:
Preşedintele şedinţei de judecată, judecător: TELEUCĂ Stelian
Judecători: ROBU Oxana
CHIROȘCA Igor

Judecând în ordine de recurs, *fără participarea părţilor*, recursul declarat de reprezentantul IP nr. 18 Brănești, Savca Eugeniu împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 12.04.2023 prin care plîngerea condamnatului **Plăcintă** ***** referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează grav drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru drepturile omului și a libertăților fundamentale a fost admisă, și

Procedura de citare legală a fost executată.

Asupra recursului declarat de reprezentantul IP nr. 18 Brănești, Savca Eugeniu împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 12.04.2023, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău -

C O N S T A T Ă:

1. La data de 21 decembrie 2022 condamnatul Placintă Mihail, a depus plângere împotriva administrației instituțiilor penitenciare, referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO.
2. Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 12.04.2023, a fost admisă plângerea condamnatului Placintă ***** împotriva administrației instituțiilor penitenciare, Penitenciarul nr.13 Chișinău, referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO.Se constată faptul că, condamnatul Placintă Mihail, născut la *****, a fost deținut în Penitenciarul nr.13 Chișinău perioada continuă de la 21.10.2022 până la 21.11.2022, pe o perioada totală de 31 zile, în calitate de condamnat, în condiții contrare prevederilor art. 3 din CEDO. În condițiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, se reduce pedeapsa condamnatului Placintă Mihail, născut la *****, cu 3 (trei) zile, pentru

perioada de 31 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție Penitenciarul nr.13 Chișinău, în calitate de condamnat, în condiții contrare prevederilor art.3 din CEDO. În privința perioadei de 1 (una) zi, calculate în condițiile art. 473[4] alin. (4) CPP din Codul de procedură penală, din perioada de 31 zile și care nu au putut fi împărțite la 10, se acordă, cu titlu de compensare condamnatului Placintă Mihail, născut la *****, suma de bani în mărime de 50 (cincizeci) lei, adică, câte o unitate convențională pentru o zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM.

3. Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 12 aprilie 2013, condamnatul Placintă Mihail a înaintat o cerere de recurs prin care a solicitat casarea încheierii, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri. Recurentul consideră că, judecătorul de instrucţie neîntemeiat nu a aplicat prevederile art. 473/3 Cod de procedurăpenală.

4. Împotriva încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 12 aprilie 2023, a declarat recurs administrația Penitenciarului nr. 18-Brănești, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care plângerea lui Placintă Mihail împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenție, cu reducerea pedepsei, să fie respinsă.

În motivarea recursului, partea recurentă a reiterat circumstanțele invocate în raportul nr. 2/973 din 28.02.2023, prezentat instanței de fond. Iar suplimentar a menționat că, deţinutului Placintă Mihail i-a fost acordat minimul de condiţii pentru executarea detenţiei în Penitenciarul nr. 13-Chișinău, iar instanţa de judecată, la evaluarea condiţiilor de detenţie, urma să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate.

5. Colegiul penal, audiind participanţii la proces, examinând materialele dosarului, consideră recursul nefondat şi pasibil de a fi respins, din următoarele considerente:

6. În conformitate cu dispoziţiile art. 449 Cod de procedură penală, judecând recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat; recursul este depus peste termen; recursul este inadmisibil; admite recursul, casând hotărârea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod,

rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.

7. În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod de Procedură Penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărîri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

8. Conform art. 448 Cod de Procedură Penală, (1) Judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

9. Potrivit art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menținînd hotărîrea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.

10. Analizând normele de drept aplicabile cazului, instanța stabilește, că potrivit prevederilor art. 469 alin. (1) pct. 17^1) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților. Potrivit art. 471 alin. (1) Cod de procedură penală, chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct. 5), 11) și 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art. 469 alin. (1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Soluționarea de către instanța de judecată a chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) și 2) se efectuează în condițiile prevăzute la art.266 și 267 Cod de executare și numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4), 7)-9), instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluționării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(1) pct.3), și raportul medical respectiv. În ședința de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluționarea chestiunii solicitate.

11. Potrivit art. 473^2 Cod de procedură penală, (1) Plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară în care se deține condamnatul sau prevenitul ori, după caz, din care a fost eliberat. (2) Plîngerea referitoare la condițiile de detenție menționate la alin. (1) trebuie să conțină datele privind perioada și locul detenției, precum

și descrierea detaliată a condițiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului, cu solicitarea de a obliga administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate. La plângere pot fi anexate explicațiile altor condamnați sau preveniți, copiile plîngerilor anterioare, adresate administrației instituției penitenciare sau autorităților de supraveghere, și răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plângerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentința sau încheierea. (3) Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei. (4) În cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condițiilor de detenție este mai mică de 10 zile, în privința perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească. (5) Plîngerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

12. În conformitate cu prevederile art. 473^3 Cod de procedură penală, (1) Plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se examinează de către judecătorul de instrucție, cu participarea condamnatului sau a prevenitului și, după caz, a avocatului acestuia și a reprezentantului administrației instituției penitenciare. (2) Sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare. (3) Pentru examinarea plângerii, reprezentantul administrației instituției penitenciare prezintă instanței de judecată în scris, în termen de 10 zile, un raport în care răspunde la toate pretențiile invocate de condamnat sau prevenit în plîngere, cu menționarea măsurilor întreprinse pentru înlăturarea condițiilor de detenție contestate, dacă asemenea măsuri au fost întreprinse. Copia raportului și a materialelor anexate la acesta se înmînează condamnatului sau, după caz, prevenitului care a depus plîngerea de către reprezentantul administrației instituției penitenciare. (4) Termenul maxim de examinare a plîngerii referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului este de 3 luni.

13. Potrivit prevederilor art. 473^4 Cod de procedură penală, (1) La evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atît probelor prezentate

de părți, cît și rapoartelor instituțiilor naționale și internaționale în domeniu. (2) La evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată ține cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului sau ale prevenitului, precum și de perioada în care condamnatul sau prevenitul a fost deținut în condițiile contestate. (3) În urma constatării faptului că condamnatul sau prevenitul a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanța de judecată obligă administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăși 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii. (4) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculîndu-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. (5) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei bănești în mărime de pînă la 2 unități convenționale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, precum și a costurilor și cheltuielilor aferente. (6) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), preveniții sînt despăgubiți în conformitate cu art. 385 alin.(5) și (6) sau, după caz, aceștia pot înainta o acțiune civilă. (7) Reducerea pedepsei sau, după caz, încasarea despăgubirii în valoare bănească, prevăzute la alin.(4) și (5), se efectuează indiferent de confirmarea sau neconfirmarea vinovăției organului care pune în executare sentința sau încheierea ori a persoanelor publice din cadrul acestui organ. (8) Dacă nu se constată încălcări ale prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în cadrul executării pedepsei sau al detenției preventive, instanța de judecată dispune respingerea plângerii. (9) Încheierea adoptată în condițiile prezentului articol este executorie imediat, însă poate fi atacată cu recurs la curtea de apel de către părți, în termen de 10 zile de la data pronunțării, prin intermediul instanței de fond. În cazul încasării mijloacelor bănești, încheierea instanței de judecată se execută în condițiile prevăzute de Codul de executare.

14. Din materialele cauzei, rezultă că, prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 22 martie 2021, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364/1 Cod de procedură penală, Placinta Mihail a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.175 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

15. Potrivit procesului-verbal de reținere din 21.10.2022, Placintă Mihail a fost reținut de facto la 21.10.2022, ora 14:15, în temeiul sentinței Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 22 martie 2021.

16. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2022, a fost respins ca nefondat, apelul declarat, cu menținerea sentinței.

17. Potrivit raportului nr.2/973 din 28.02.2023, în privința condamnatului Placintă Mihail, începutul executării pedepsei condamnatului, se consideră din 21.10.2022, iar sfârșitul executării pedepsei la 20.10.2024. Perioada detenției în instituțiile penitenciare, după cum urmează: în Penitenciarul nr. 13 Chișinău perioada de la 21.10.2022 până la 21.11.2022 și în Penitenciarul nr.18 Brănești perioada de la 21.11.2022 - până în prezent.

18. Referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr.13 Chișinău, se indică că, Placintă Mihail, a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, în celulele nr. 134 și 151. Condițiile de detenție pentru deținutul Placintă Mihail, au corespuns minimului necesar conform condițiilor izolatorului de urmărire penală. Celulele corespund condițiilor de detenție şi sunt amenajate conform prevederilor anexei nr. 22, 23 a Statutului executării pedepsei de către condamnați ce prevede lista obiectelor cu inventar din dotarea celulelor din blocul de regim. In același context potrivit prevederilor pct. 466 a aceluiași act normativ, pe perioada toamnă iarnă temperatura aerului în spațiile de locuit nu este mai mică de 18° C. Iluminarea este asigurată atât natural prin intermediul geamurilor cât şi artificial prin intermediul instalațiilor electrice dotate cu becuri puterea căruia e de 100 W, celulele sunt amenajate cu prize. Aerisirea prin celule este asigurată prin intermediul geamurilor din celule şi ferestre de aerisire amplasate mai sus de uşa intrării în celulă. Celulele sunt asigurate cu closete care este despărțit de restul celulei printr-un perete. Referitor la starea sanitaro-igienice, este de remarcat şi faptul că anual este încheiat contract de prestare a serviciilor de deratizare şi dezinsectizare, cu agenții economici de profil, care prestează serviciile respective periodic şi la necesitate. Totuşi deținutul este obligat să respecte regulile sanitaro-igienice şi de igienă personală, să aibă un exterior îngrijit şi să păstreze îmbrăcămintea şi lenjeria de pat eliberată de administrația penitenciarului, să mențină permanent curățenia în încăperile de detenţie, în celule, după deşteptare să-şi aranjeze paturile conform modelului stabilit şi să facă pe rând curăţenie în celulă. Adăugător, informează că deţinuţii sunt asiguraţi cu minimul necesar pentru trai (lenjerie de pat, obiecte de primă necesitate igienică conform necesităţilor), sunt asiguraţi cu hrană caldă de trei ori pe zi, conform graficului prestabilit, gratuit, din contul mijloacelor bugetului de stat, cu respectarea normelor stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 609 din 29.05.2006, în conformitatea cu Ordinul MJ RM nr. 512 din 26.12.2007 cu privire la aprobarea regulamentului privind

organizarea alimentaţiei deţinuţilor din penitenciar şi Ordinului MJ RM nr. 100 din 07.03.2007, cu privire la aprobarea normelor de alimentare a deţinuţilor pentru cazurile excepţionale când aprovizionarea deţinuţilor cu hrană caldă nu este posibilă şi a normelor de substituire a unor produse alimentare prin altele. Totodată, Hotărârea Guvernului nr. 1462 din 30.12.2016, cu privire la „aprobarea Concepţiei Reformării sistemului penitenciar şi Planului de măsuri pe anii 2016-2020", stipulează că activitatea organelor sistemului penitenciar constă în implementarea unui ansamblu de măsuri social-politice, economice şi ideologice de influenţă a condamnaţilor şi persoanelor arestate preventiv, precum construcţia şi reamenajarea încăperilor actuale în celule conform legislaţiei în vigoare, ce urmează a fi realizate pînă la finele anului 2020. Este de menţionat faptul că în conformitate cu Ordinul MJ, nr.478 din 15.12.2006, pct.3 *„Regulamentul cu privire la modul de asigurare a asistenţei medicale persoanelor deţinute în penitenciar*", deţinuţii zilnic sunt verificaţi de către personalul medical cu acordarea ajutorului medical ori de câte ori este nevoie sau la cerere. În această ordine de idei se conclude faptul că deţinutul Placintă Mihail, în Penitenciarul nr.l3-Chişinău nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenţiei. În temeiul argumentelor prezentate supra, solicită respingerea plângerii condamnatului Placintă Mihail, ca neîntemeiată.

19. Astfel se constată că, condamnatul Placintă Mihail, fiind deținut în Penitenciarul 18 Brănești, a depus plângere ce se referă la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 13 Chișinău, pretinsele condiții inumane și degradante de detenție din Penitenciarul nr.13 Chișinău pentru perioada continuă, de la 21.10.2022 până la 21.11.2022, conform informației ce rezultă din raportul nr.2/973 din 28.02.2023, prezentat de administrația instituției penitenciare nr.18 Brănești.

20. În continuare, Colegiul penal reține prevederile Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, și anume pct. 464, potrivit căruia, fiecare deţinut se asigură cu spaţiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m^2, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii, astfel, contrar celor expuse, studiind raportul prezentat de către administrația penitenciarului, nefiind fundamentate pe careva probe, iar pentru a aprecia credibilitatea uneia dintre părți, în lipsa altor dovezi, instanța de fond, corect și-a întemeiat concluzia în baza rapoartelor organizaţiilor naționale și internaţionale ce țin de acest aspect.

21. Cu referire la acest aspect, în Raportul anual pentru anul 2017 şi 2018 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane şi Degradante, în care a fost subliniat că, starea

spațiului de locuit pentru deținut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deţinuţi din celulele instituţiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, şi ținând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puţin 4 m^2 de spaţiu locativ per deţinut şi de a revizui, în consecinţă, capacitatea oficială a instituţiilor penitenciare. Spaţiul ocupat de către anexele sanitare/toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.

22. La fel, Colegiul penal ține să menționeze că, la constatarea condiţiilor de detenție, instanţa naţională va ţine cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidenţa articolului 3 CEDO. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătăţii victimei *(cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63)*.

23. Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deţinută în condiţii care sunt compatibile cu respectarea demnităţii sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferinţe sau dureri de o intensitate care să depăşească nivelul de suferinţă inerent detenţiei şi că având în vedere exigenţele detenţiei, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenţei medicale necesare *(cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94)*. Atunci când sunt evaluate condiţiile de detenţie, trebuie luate în consideraţie efectele cumulative ale acestor condiţii, precum şi durata detenţiei *(Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80).*

24. La caz, Colegiul penal reține că soluția instanței de fond este corectă cu privire la faptul constatării deținerii condamnatului Placintă Mihail în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, de vreme ce Curtea Europeană a drepturilor Omului a menționat de nenumărate ori în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei, că art.3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Aceasta interzice, în termeni absoluți, tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțele și de comportamentul victimei (*cauza Mozerc. Republici Moldova și Rusiei, 23 februarie 2016, parag.117, cauza Rotaru c. Republicii Moldova, 15 februarie 2011, parag.30, cauza Ciorap c. Republici Moldova, 19 iunie 2007, parag.62*).

25. Tot aici, Colegiul penal relevă că, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), în punctul 30 al Raportului din 13.12.2018 către Guvernul Republicii Moldova,

întocmit în cadrul vizitei care a avut loc în perioada 05-11 iunie 2018, în câteva dintre penitenciarele din ţară, a subliniat că, în continuare persistă faptul că în multe celule condițiile materiale şi igienice sunt deplorabile, acestea fiind ventilate insuficient şi suprapopulate. Totodată, accesul la lumină naturală este limitat, în majoritatea celulelor din cauza ferestrelor de dimensiuni mici. Astfel, specialiștii din cadrul CPT au recomandat autorităţilor din Republica Moldova ca să-şi mărească eforturile în sensul îmbunătățirii condițiilor de detenţie curente în penitenciarul respectiv.

26. În aceeaşi ordine de idei, în ultimul raport al Consiliului pentru PrevenireaTorturii (pentru anul 2017), care este un mecanism naţional pentru prevenireatorturii din Republica Moldova, s-a constatat că majoritatea izolatoarelordisciplinare vizitate, inclusiv Penitenciarul nr. 13 Chișinău sunt într-o staredeplorabilă şi ar putea fi calificate ca condiţii inumane şi degradante.

27. Potrivit Raportului privind vizita preventivă în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, a Avocatului Poporului (Ombudsmanul) din 31.07.2019, cu referire la condiţiile dedetenţie, s-au reţinut condiţii precare de detenţie, şi anume suprapopulareapenitenciarului, condiţii deplorabile din boxa pentru refuzul de hrană, şi lipsapersonalului medical specializat în instituţia penitenciară.

28. La acest aspect, instanța de recurs nu neglijează posibilitatea survenirii unorîmbunătățiri ale condițiilor de detenție în perioada ulterioară constatărilor efectuatede către aceste instituții, însă în lipsa unor probe ale administrației instituțieipenitenciare în care s-a aflat condamnatul, care ar fi răsturnat prezumția deîncălcare a condițiilor invocate de către ultimul, duc la concluzia că alegațiile dincererea pendinte sunt justificate.

29. În context, Colegiul penal precizează că, la materialele cauzei reprezentantul Penitenciarului nr. 18 – Brănești nu a prezentat careva probe pertinente care ar răsturna prezumția de încălcare a condițiilor invocate de către condamnatul Placintă Mihail, or, în conformitate cu prevederile art. 473^3 alin. (2) din Codul de procedură penală, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.

30. Pe aceeași dimensiune, Colegiul penal reține că, deși CtEDO recunoaște că proba de rele tratamente nu este uşor de a fi obținută, totuşi alegațiile trebuie să fie justificate „dincolo de orice dubiu rezonabil” *(Cauza Alver c. Estoniei, 08 noiembrie 2005, § 49; Labita c. Italiei, 06 aprilie 2000, § 121)*. Pentru a aprecia aceste probe, Curtea aplică, de obicei, standardul probațiunii „dincolo de orice dubiu rezonabil” *(cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, §161; cauza Boicenco c. Moldovei, 11 iulie 2006, §104; cauza Breabin c.*

Moldovei, 07 aprilie 2009, §49; cauza Gurgurov c. Moldovei, 16 iunie 2009, § 56). O astfel de probă derivă din coexistența unor concluzii suficient de întemeiate, clare şi concordante sau din prezumții de fapt similare care nu pot fi puse la îndoială *(cauza Gorobeț c. Moldovei; 11 octombrie 2011, § 50).*

31. Astfel, Colegiul penal atestă că, instanța de fond cercetând calitatea condițiilor de detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău prin prisma celor invocate de către condamnatul Placintă Mihail, a celor statuate în raportul prezentat de administrația Penitenciarului nr. 18 Brănești, cât și ținând cont de concluziile prevăzute în rapoartele internaționale referitoare la evaluarea condițiilor detenției în penitenciarele Republicii Moldova, temeinic a conchis asupra faptului că condamnatul Placintă Mihail s-a aflat în condiții care au depășit nivelul de suferință inerent detenției.

32. În această ordine de idei, instanța de recurs menționează că, instanța de fond corect a constatat faptul că, condamnatul Placintă Mihail, născut la *****, a fost deținut în Penitenciarul nr.13 Chișinău perioada continuă de la 21.10.2022 până la 21.11.2022, pe o perioada totală de 31 zile, în calitate de condamnat, în condiții contrare prevederilor art. 3 din CEDO. În condițiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, se reduce pedeapsa condamnatului Placintă Mihail, născut la *****, cu 3 (trei) zile, pentru perioada de 31 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție Penitenciarul nr.13 Chișinău, în calitate de condamnat, în condiții contrare prevederilor art.3 din CEDO.În privința perioadei de 1 (una) zi, calculate în condițiile art. 473^4 alin. (4) CPP din Codul de procedură penală, din perioada de 31 zile și care nu au putut fi împărțite la 10, se acordă, cu titlu de compensare condamnatului Placintă Mihail, născut la *****, suma de bani în mărime de 50 (cincizeci) lei, adică, câte o unitate convențională pentru o zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM.

33. Subsecvent, Colegiul penal reține că, reducerea stabilită este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate, iar argumentele invocate în cererea de recurs precum că, în perioada deţinerii petiţionarului în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, în calitate de condamnat, standardele minime de întreținere a condamnatului au fost respectate din toate punctele de vedere şi nicidecum nu pot fi apreciate ca inumane sau degradante, urmează a fi respinse, or, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenţiei sale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, au depăşit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției şi au atins

pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiţii fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

34. Așadar, contrar alegațiilor recurentului, Colegiul penal menționează că la examinarea plângerii condamnatului Placintă Mihail privind constatarea detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 ale Convenției pentru drepturile omului și a libertăților fundamentale, instanța de fond nu a comis careva erori, or, încheierea contestată este una justificată și motivată.

35. Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

36. Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

37. În final, Colegiul penal atestă că recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 18 Brănești, nu conține nici unul din temeiurile prevăzute de art. 444 din Codul de procedură penală, pentru atacarea hotărârilor cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, cerințele înaintate nefiind motivate prin careva argumente plauzibile, fapt ce constituie temei de respingere a cererii de recurs ca fiind nefondată, cu menținerea încheierii în cauză.

38. Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) din Codul de procedură penală, Colegiul Penal va respinge recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 18 Brănești, Savca Eugeniu, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 12.04.2023, ca fiind nefondat, reținând în acest sens că încheierea este una legală și întemeiată, iar careva temeiuri de casare a încheierii nu au fost constatate.

39. În conformitate cu art. art. 437 alin. (1), pct. 4), 448, 449 alin. (1), pct. 1), lit. a), 472 Cod Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

D E C I D E :

Recursul declarat de reprezentantul IP nr. 18 Brăneşti, Savca Eugeniu, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 12.04.2023, prin care plîngerea condamnatului **Plăcintă ******* referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează grav

drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru drepturile omului și a libertăților fundamentale a fost admisă, *se respinge ca fiind nefondat, cu menținerea hotărîrii contestatefără modificări.*

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător: ***TELEUCĂ Stelian***

Judecător: ***ROBU Oxana***

Judecător: ***CHIROȘCA Igor***